

شرق

روزنامه

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۳۰ خرداد ۱۴۰۰ • ۹ ذی‌القعدة ۱۴۴۲ • ۲۰ ژوئن ۲۰۲۱

سال هجدهم • شماره ۴۰۳۰ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۶ • اذان مغرب ۲۰:۴۵

اذان صبح فردا ۴:۰۲ • طلوع آفتاب ۵:۴۹

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

در حاشیه حضور خبرنگاران در ستاد انتخابات کشور. عکس: محمدحسین موحی‌نژاد، تسنیم

نور نوشت

زمین سبز

با پای خودت سر به بیابان بگذار

سعید نجاتی • مستندساز محیط زیست

میهمان ریه‌های مردم می‌شود، آن هم مردمی بی‌گناه که به جای سوق دادنشان به سمت اقتصاد و تجارت‌های دانش‌بنیان و کارآفرینی‌هایی منطبق با علوم روز و توسعه پایدار بر مبنای اقلیم، باید در بلندمدت هرات‌چ از این تخریب‌های محیط‌زیستی ناکاها نه در آمدزایی کرده‌اند حال که گرفتار خشک‌سالی منطقه‌ای شده‌اند، همه آنها را خرج درمان بیماری‌های لاعلاج کنند و مهاجرت و در اینجا باید پرسید چرا عدالت گریبان این عاملین و عامرین مخرب بشری را نمی‌گیرد؟

به هورالعظیم بنگریه! هورالعظیمی که در ایران ۱۲۵ هزار هکتار وسعت دارد؛ مطالعات ارزش‌گذاری اقتصادی تالاب هورالعظیم که در سال ۱۳۹۲ انجام شده، نشان داد که ارزش اقتصادی و منافع سالانه هورالعظیم ۲۴۸ میلیون دلار و ارزش آن به‌عنوان یک سرمایه زیست‌محیطی ۱۷۳ میلیارد دلار است؛ به‌طوری‌که ارزش هر هکتار از این تالاب دو میلیون دلار قیمت دارد و اجاره سالانه هر هکتار آن هشت هزار و ۵۰۰ دلار برآورد شده است. این مطالعات نشان می‌دهد شرکت نفت برای فعالیت در تالاب باید اجاره‌بها پرداخت کند، همچنین هورالعظیم بدون هیچ هزینه یا سرمایه‌گذاری، سهم ۱۰٫۹ درصدی در تولید ناخالص خوزستان دارد که در مقایسه با اعتبار و تسهیلاتی که برای صنایع یا آبریز پروری هزینه می‌شود بسیار حائز اهمیت است.

اما چه شد که بخش بزرگی از هورالعظیم مامن بزرگ گاو میش‌داران خوزستان خشک شد. ابتدا سد کرخه که یکی از بزرگ‌ترین سدهای خاکی دنیا و خاورمیانه است با حجم مخزنی هفت‌میلیارد و ۳۰۰ میلیون مترمکعب تا سال ۱۳۸۰ احداث می‌شود، بخش بزرگی از حقایق‌های این

بیش از ۶۵ درصد دریاچه ارومیه، دومین دریاچه شور جهان با مساحتی در حدود پنج‌هزار و ۵۰۰ کیلومترمربع را خشک می‌کنند که حاصلش می‌شود سونامی نمک با ۱۰ میلیارد تن، دریاچه بختگان را با وسعتی معادل ۱۴۳ هزار هکتار با توسعه‌طلبی نابود می‌کنند که حاصلش می‌شود تخریب و بلاسکونت‌شدن بیش از ۲/۱۳۳۱ کیلومترمربع بخش بختگان، زاینده‌رود را با طرح‌های بالادستی انتقال آب خشک می‌کنند که حاصلش می‌شود درگیری ۱۰۰درصدی مساحت اصفهان با فرونشست زمین و خشک‌شدن تالاب گاوخونی با مساحت ۴۷هزارهکتاری و فرسایش ۱۲۰ هزار هکتار زمین‌های کشاورزی سنتی شرق اصفهان، هامونی با وسعت کل پنج‌هزار و ۶۶۰ کیلومترمربع را حقایق نمی‌دهند که نتیجه آن نیز می‌شود نابودی سه‌هزار و ۸۲۰ کیلومترمربع سهم ایران از این تالاب در سیستان.

اول خشک می‌کنند بعد برای آن خشک‌کردن‌ها بودجه تعریف می‌کنند و سپس همان خشک‌کننده‌ها عاملی برای ستاد احیا می‌شوند.

بودجه‌های دوش تا دوش آب روان، جا خوش کرده پشت فشار سد، دو سه سالی جاری می‌کنند و در میان دست‌های تقسیم و هنوز اینجا احیا نشده، همچنان رودخانه‌ها، تالاب‌ها و دریاچه‌های دیگر را خشک می‌کنند اما این بار نه اینجا بلکه در جایی دیگر آن هم تا صدایش دربیاید مشغول‌اند، این‌بار در استانی دیگر، شهری دیگر و نقطه‌ای دیگر. می‌گویند برای ذخیره‌سازی آب در بالادست و رساندن آب شرب به میان‌دست و پایین‌دست، تولید انرژی و تأمین آب کشاورزی سنتی و صنعت و رشد سدسازی این غول بی‌شاخ‌و دم توسعه ناپایدار این‌گونه می‌کنند؛ غافل از اینکه تالاب، رودخانه و دریاچه‌ای بزرگ که در منطقه عامل مهم رطوبت‌زایی، بارش باران و تعادل آب‌های زیرزمینی و سطحی بوده، خشک شده، تبدیل به نمک شده و با اندک بادی

دغدغه‌های طبیعیانه

کمی از پرنده‌ها بنویسیم

عبدالرضا ناصر مقدسی • متخصص مغز و اعصاب

کرد که حاکمیت نیز برخاسته از همین فرهنگ است. برای همین امروز خواستیم درباره پرندگان بنویسیم؛ این موجودات بی‌گناهی که در آسمان‌ها پرواز می‌کنند و همیشه یادآور آزادی هستند. اگرچه آزادی آنها قرن‌هاست توسط ما آدمیان به شدت محدود شده است. سال‌ها پیش زمانی که دانشجو بودم و داشتم به دانشگاه می‌رفتم صدای خوش آواز پرندگان نظرم را به خود جلب کرد. انبوهی از پرستوها روی سیم برقی نشسته بودند و هماهنگ با هم آواز می‌خواندند. مردی جوان هم روبه‌روی آنها ایستاده بود و با جدیت تمام مانند یک رهبر ارکستر به راهنمایی آنها می‌پرداخت. صحنه‌ای بسیار جالب و عجیب بود. آیا این پرندگان واقعا به اشارات این مرد واکنش نشان می‌دادند یا نه؟ مرد در رؤیای خود فکر می‌کرد که پرندگان دارند به او توجه می‌کنند. هرچه بود به این هماهنگی غیبه خوردم. پرندگان خیلی وقت است از ما فاصله گرفته‌اند و این روزها که حال جامعه و کشور ما تا به این اندازه بد است، بیشتر آسیمی را که از این فاصله به ما وارد شده است، احساس می‌کنم. پرندگان همیشه مظهر آزادی بوده‌اند، همه مفاهیم برجسته لازم نیست از دل مکاتب فلسفی و بحث‌های اندیشمندانه درآید، گاهی باید به ریشه‌های خود بازگردیم؛ آنجا که ما نیز در دل طبیعت با این پرندگان یکی بودیم و

مانند آنها زندگی می‌کردیم. میل انسان به طبیعت و وابستگی تنگاتنگ او از نظر تکاملی می‌تواند مفاهیم زیادی را در گنجینه زنتیکی او ذخیره کرده باشد. یکی از این مفاهیم میل به پرواز است؛ پروازی که ره‌اشدن را در خود مستتر داشته باشد؛ میل به آزادی. این روزها خیلی به این موضوع فکر می‌کنم که از همه چیز فاصله گرفته‌ایم. از همه چیزی که می‌تواند حالمان را خوب کند؛ از پرواز پرندگان، از پرستوهایی که صبحگاهان می‌خوانند و از خاطرات دوری که در دل طبیعت با اجزای رها و آزاد آن داشتیم. یادم هست در جنگ کوزوو وقتی همه چیز به پایان رسید و فقط ویرانه‌های انبوهی باقی ماند، در زیر آوار این ویرانه‌ها دفتر شعری از یک شاعر پیدا شد. شاعر از پرندگان گفته بود، از پرواز زیباشان در آسمان آبی، بی‌شک در آن بجزیره کسی به پرواز پرندگان توجهی نمی‌کرد. پرواز هیچ برنده‌ای اهمیت نداشت. اما وقتی جنگ تمام شد، وقتی انسان‌ها با آن حجم خرابه‌ها و مرگ روبه‌رو شدند، آن وقت ارزش این شعرها بیشتر از پیش نمایان شد؛ شاعر از پرندگان گفته بود، از پرواز زیباشان آبی، از برنده‌ای که از زندگی می‌گفتند، از آسمان خاطرات خوش را با پرواز خود در جهان می‌پراکند. ای‌کاش صبحی بیدار شویم و تنها دغدغه ما صدای آواز خوش پرندگان باشد.

روزها

رؤیای زندگی بهتر در سرزمینی دیگر

زهرا جوهرچی: بمب‌ها خانه را بر سرش آوار کرده‌اند، قشری‌ها و متعصبان به بهانه دینداری او را از خانه و شهرش آواره کرده‌اند، کودکان را روبرو و به‌عنوان برده‌های جنسی و کارگر فروخته‌اند. فقر اقتصادی و نبود حداقل امکانات، گرسنگی و جنگ‌های طولانی مدت او را از شهر و دیار آواره کرده است. گاهی هم عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی آنچنان برای مردم تنگ شده که فرار از مملکت را بر قرارشان ترجیح داده‌اند؛ آری پناهندگان از هر قوم و نژاد و کشوری باشند، در آرزو و رؤیای زندگی بهتر و آینده‌ای روشن‌تر، خواسته یا ناخواسته کوچ کرده‌اند. در این مهاجرت بعضی درخنده‌اند، بالیده‌اند و در دنیای پیشرفته، وجودشان را به اثبات رسانده‌اند؛ اما تعدادی تا پایان عمر کارگر، برده و بی‌هویت مانده‌اند. در کشور ما کودکان زباله‌گرد که اغلب بدون برکه هویت هستند، در بدترین شرایط معیشتی و بهداشتی قرار دارند. سودجویان با استخدام پناهندگان با حداقل حقوق، بدون بیمه و مزایای شغلی و در بدترین اشکال کار، حداکثر بهره‌کشی را از آنان دارند. حدود دو سال است همه‌گیری کرونا روزگار جهانیان را دگرگون کرده است.

به گزارش فیلیپو گراندی، کمیساریای عالی سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۲۰ با وجود خطرات ناشی از ویروس کرونا بیش از نیمی از کودکان پناهنده از تحصیل بازمانده‌اند. گرندی نگران آینده دختران پناهنده است. خشونت در منطقه ساحلی آفریقا به تعطیلی بیش از دوهزار و ۵۰۰ مدرسه در این منطقه منجر شده است. طبق برآوردهای جمهوری اسلامی در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹، حدود ۴۸۰ هزار کودک پناهنده و بدون مدرک تحصیلی در مدارس ایران ثبت‌نام کرده‌اند. با وجود این، تعداد بی‌شماری از این کودکان موفق به کسب تحصیل نمی‌شوند. شهریه اجباری برای خانواده‌های پرجمعیت افغانستانی در مدرسه و دانشگاه معضل بزرگی است. چه استعدادهایی که موفق به تحصیل نمی‌شوند. از طرف دیگر، بی‌کاری والدین و شغل‌های فصلی و بدون بیمه، کودکان افغانستانی را راهی بازار کار می‌کند. از دست‌دادن فرصت کودکی و آسیب‌های روحی و روانی ناشی از کار، آینده این کودکان بی‌گناه را تیره می‌کند. هیچ انسانی نقشی در مکان تولدش ندارد. ای‌کاش کشورها حقوق کودکان پناهنده را به‌طور کامل برای آنها منظور دارند. به گزارش کمیساریای عالی پناهندگان بیش از یک درصد از جمعیت جهان آواره هستند. بیش از دوسوم آوارگانی که از کشورهایشان گریخته‌اند از شهروندان پنج کشور بوده‌اند؛ از جمله کشور سوریه. همچنین بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ یک میلیون نوزاد پناهنده متولد شده‌اند. بیست‌و دوم ژوئن برابر با ۳۰ خرداد، روز جهانی پناهندگی اعلام شده است. کاهش آمار پناهندگان و فراهم‌کردن حداقل امکانات معیشتی و آموزشی آنان با وجود این شرایط تحقق می‌یابد:

- الف. پرهیز از جنگ و خشونت از هر نوع (نژادی، قبیله‌ای، دینی و...).
- ب. به‌رسمیت‌شناختن حق آموزش و داشتن برکه هویت برای پناهندگان.
- پ. نظارت بر کار بانه‌جویان و کنترل پیمانکارانی که این‌بانه‌جویان را به کار می‌گمارند.
- انجمن پرنده درخت کوچک ضمن بزرگداشت این روز، اعلام می‌دارد که همواره با حمایت کامل از این کودکان در زمینه‌های آموزشی و پرورشی کام‌های استواری برداشته است. به امید روزی که هیچ‌کس مجبور به مهاجرت نباشد.

زیر پوست شهر

سوگواری در تنهایی

نشست مجازی سوگواری در تنهایی با هدف تحلیل پیامدهای ارتباطی، جامعه‌شناختی و روان‌شناختی کرونا به همت پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به صورت مجازی برگزار شد. در این نشست که با دبیری منصور ساعی استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دکتر مهدی محسنیان‌راد استاد دانشگاه امام صادق، نعمت‌الله فاضلی استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و آرزو و رؤیای زندگی بهتر و آینده‌ای روشن‌تر، خواسته یا ناخواسته کوچ کرده‌اند. در این مهاجرت بعضی درخنده‌اند، بالیده‌اند و در دنیای پیشرفته، وجودشان را به اثبات رسانده‌اند؛ اما تعدادی تا پایان عمر کارگر، برده و بی‌هویت مانده‌اند. در کشور ما کودکان زباله‌گرد که اغلب بدون برکه هویت هستند، در بدترین شرایط معیشتی و بهداشتی قرار دارند. سودجویان با استخدام پناهندگان با حداقل حقوق، بدون بیمه و مزایای شغلی و در بدترین اشکال کار، حداکثر بهره‌کشی را از آنان دارند. حدود دو سال است همه‌گیری کرونا روزگار جهانیان را دگرگون کرده است.

به گزارش شفقنا، در این میان محسنیان‌راد نظرات خود در این زمینه را بیان کرد و گفت: «به نظر ما توجه به فرآیند و پیشروی کرونا در جهان و ایران، شرایط برای همگان پیش آمده که وارد لایه پیچیده بسیار ناشناخته‌ای به نام «ارتباط درون‌فردی» یا به زبان عامیانه «ارتباط با خود از نوع رنج‌آور» شده‌ایم. این اندوه عمیق هنگام فوت نزدیکان، امری طبیعی است. زمانی که فرد در اندوه عمیق فرو می‌رود تا زمانی که به آرامش و وضعیت عادی برگردد، زمان بر است.

واژه جهلم یا ۴۰ روز قطعا در طول تاریخ و از درون تجربیات گذشتگان در انسان معاصر درست شده و مقطع مناسبی است تا فرد به حالت طبیعی خود برگردد. شواهد علمی نشان می‌دهد که طولانی شدن دوره اندوه و سوگواری اگر در تنهایی بگذرد، بیشتر رنج‌آور خواهد شد. امروزه در همه جوامع کرونازده، افرادی که به دلایل غیرکروناهی هم فوت می‌کنند از تمام مواهب سوگواری جمعی در فضای واقعی محروم می‌شوند و در تنهایی سوگواری می‌کنند.

یک نکته بسیار مهم این است که این اندوه عمیق سوگواری با اجرای هنرهای خاصی همراه است که در فرهنگ‌های مختلف متفاوت است. در تقریباً ۹۰ درصد جوامع پوشیدن لباس سیاه یکی از این نمادهای ارتباطی مرتبط با سوگواری است.

می‌دانیم در بندریعاس سوگواری همراه با حرکت‌ها و رفتارهای خاص است یا مثلا در هند طبق تجربه‌ای که داشتم، شاهد تدفین مادری بودم که همه اقوام به آرامی شاهد سوزاندن جسد بودند و کسی عکس‌العمل پرچنب‌و جوشی نداشت. اینها مجموعه‌ای از کنش‌ها و به‌کارگیری نشانه‌های ارتباطی است.»

در بخش دیگری از این نشست نعمت‌الله فاضلی، جامعه‌شناس نیز تشریح کرد: «به نظر من در دوران کرونا، آن ارتباط با خود، تنهاشدنش بیشتر شد؛ چون در واقعیت روز به روز جامعه، این‌های بیرونی را مصرفی، تجاری و وجوه مادی مرگ را بزرگ می‌کرد. اما وجوه درونی و معنایی درباره مرگ تحفیتر و کم‌رنگ‌تر شد و اغلب ما این باور و تجربه زیسته را داشتیم.

مثلا شاهد برگزاری مراسم‌ها با آداب و آیین‌های فراوانی چون مراسم‌های پررنگ و لعاب‌تر و سنگ‌های گران‌قیمت‌تر در دهه‌های اخیر بودیم و همه اینها نشانه‌ای بود برای اینکه بدانیم تغییر مفهوم مرگ و سوگواری معنای خود را از سال‌ها پیش شروع کرده بود.

سوگواری در تنهایی در فرایندی اتفاق افتاد که سال‌ها پیش رخ داد و آنچه کرونا برای ما رویت‌پذیر کرد، یک تنهایی بود که در واقعیت جامعه کمابیش رخ داده بود. کاری که کرونا کرد، سوگ را کم کرد؛ به نوعی قید سوگواری را زد.»

اتفاق

الجزیره: کوترش که دوباره برای پنج سال قرار است دبیرکلی سازمان ملل را بر عهده داشته باشد، همچنان با درج نام ارتش رژیم صهیونیستی در فهرست ناقضان حقوق کودکان در مناطق درگیری مخالفت می‌کند. او از مقامات رژیم صهیونیستی خواست به کاهش پیامدهای عملیات نیروهای ارتش بر کودکان و تضمین مجازات در تمام مواردی که کودکان کشته می‌شوند، بپردازد.

ایستا: بررسی زوایای فرزندکشی در خانواده خرمدین برگزار شد و دکتر تقی آزادارمکی ضمن ترسیم اشکال روابط نسلی در یک جامعه، به بررسی تغییرات روابط نسلی در جامعه امروز اشاره کرد و نقش و تأثیرگذاری میانسالان در سپهر اجتماعی به دلیل دسترسی و مالکیت منابع را بسیار فراتر از نقش جوانان دانست و تأکید کرد میانسالان موجب ایجاد وضعیت بی‌شکلی در روابط بین‌نسل‌ها شده‌اند.

وال استریت ژورنال: بنیاد خیره‌گیش که دارای حدود ۵۰ میلیارد دلار موقوفه است و سالانه نزدیک به پنج میلیارد دلار صرف امور خیریه‌های مختلف می‌کند، پس از طلاق ملیندا و بیل دست‌خوش تغییراتی می‌شود تا بتوان پایداری درازمدت ایجاد کرد. یکی از شیوه‌ها افزایش اعضای هیئت‌مدیره این بنیاد است که موجب دموکراتیک‌تر شدن تصمیم‌گیری‌ها خواهد شد؛ چون بنیاد بیشتر تحت نظارت قرار می‌گیرد.

ایرنا: شهزاد اکبر، رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، در نشستی که با عنوان «تأمین آتش‌بس و دست‌یافتن به صلح» در کابل برگزار شد، به مسئله نقض زنان افغان در مذاکرات و استفاده از تخصص و تجربه‌های آنان در این روند اشاره کرد و گفت: «باید از تجربه‌ها و تخصص آنان در زمینه صلح و آتش‌بس استفاده کرد، چون زنان افغان آسیب‌دیدهدترین قشر جامعه‌اند.»

ایندیندنت: نامه‌ای سرکشاده خطاب به جان میهاس، مدیرعامل ویکتوریا سیکرت نوشته شده و در آن خواسته شده «اقدامی جدی و محکم برای تغییر فرهنگ زن‌ستیزی و سواستفاده در شرکت خود اتخاذ کنند». همچنین از این شرکت خواسته است تا به برنامه «ریسکت» بپیوندد و متعهد شوند از آیین‌نامه اخلاقی برای حفاظت از امنیت همه در محیط کار پیروی کنند.